



Muziek
verbindt



Muziektherapie en dementie

NVvMT

Nederlandse Vereniging
voor Muziektherapie

muziektherapie.nl !

Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie • info@nvvmt.nl • info@muziektherapie.nl • www.nvvmt.nl



Muziektherapie en dementie | Mensen in Nederland worden steeds vaker geconfronteerd met de ziekte dementie. In zijn vele verschijningsvormen is dementie een ziekte die veelal ouderen, maar soms ook jongeren kan treffen. De ziekte brengt in de fasen van achteruitgang verschillende problemen met zich mee. Wat muziektherapie voor een persoon met dementie en zijn omgeving kan betekenen, leest u in deze brochure.

‘Muziek vult de leegte in mijn hoofd’

Wat is muziektherapie?

Muziektherapie is het methodisch inzetten van muziek binnen een therapeutische relatie, onderbouwd vanuit onderzoek. Er is individuele muziektherapie, maar ook groepsmuziektherapie. In muziektherapie maken we gebruik van de bijzondere eigenschappen en effecten van muziek. Klanken en melodieën kunnen een veilig en warm klimaat scheppen, onrust en stress reduceren, maar ook verbaal of non-verbaal contact bevorderen. Muziek stimuleert beweging, roept herinneringen op, zet aan het denken, raakt gevoelens en nodigt uit tot handelen. Muziek kan op vele manieren worden ingezet gedurende de verschillende fasen van de ziekte.

Muziektherapeuten maken samen met o.a. artsen, fysiotherapeuten, logopedisten en geestelijk verzorgers onderdeel uit van gespecialiseerde behandelteams in de ouderenzorg. Deze behandelteams zijn werkzaam in het verpleeg- en verzorgingshuis, maar komen indien nodig ook bij cliënten thuis.

Dementie

Dementie is de naam voor de combinatie van symptomen waarbij de verwerking van informatie in de hersenen is verstoord. De meest voorkomende vormen van dementie zijn de ziekte van Alzheimer, vasculaire dementie, Lewy Body Dementie en Frontaal Kwab Dementie. De ziekte manifesteert zich bij ieder mens op een individuele wijze en wordt ook door iedereen anders ervaren.

Mensen met dementie worden gedurende het ziekteproces verder in hun mogelijkheden beperkt. Het kan zijn dat het geheugen achteruit gaat, de herkenning slechter wordt en taalstoornissen ontstaan. Complexe handelingen uitvoeren wordt lastiger. De beperkingen kunnen als gevolg hebben dat mensen met dementie psychische en gedragsproblemen ontwikkelen zoals angsten, depressie, onrust of wanen. Ook komen relatieproblemen als gevolg van de ziekte veel voor.

Muziektherapie en dementie

In muziektherapie wordt de nadruk gelegd op wat de cliënt nog wél kan. De muziektherapeut biedt middels muziek manieren aan om meer grip op een probleem te krijgen en stemt zijn werkwijze af op elk individu. Binnen het muzikale contact maakt de therapeut gebruik van verschillende technieken om te komen tot o.a. ombuiging, structurering of kanalisering van emoties of gedrag. Samen zingen, muziek maken of er naar luisteren roept herinneringen en emoties op die zorgen voor het krijgen van contact en die helpen om de situatie te verwerken. Dit kan leiden tot een vergroting van het gevoel van eigenwaarde en het besef deel uit te

WAT GEBEURT ER IN MUZIEKTHERAPIE:

- beluisteren van muziek
- (het samen) bespelen van (soms aangepaste) muziekinstrumenten
- zingen
- bewegen op muziek
- gesprekken over wat de muziek oproept

maken van een geheel, om zo gevoelens van eenzaamheid te verminderen.

De muziektherapeut biedt verschillende muzikale werkvormen aan. Hij zal muzikaal en verbaal uitnodigen, ondersteunen en soms uitdagen met het oog op de te behalen doelen. Muzikale kennis of vaardigheden zijn niet nodig om aan muziektherapie deel te nemen.

MUZIEKTHERAPIE RICHT ZICH OP:

- Acceptatie van de ziekte en rouwverwerking
- Verminderen van stress
- Behoud van cognitieve vaardigheden
- Behoud van contactmogelijkheden
- Verminderen van onrustig, agressief of apathisch gedrag
- Verbeteren van depressieve en angstklachten
- Ondersteuning bij bewegingsstoornissen
- Verbeteren van taal- en spraakproblemen
- Verzachten van pijn
- Stervensbegeleiding
- Mantelzorgondersteuning

Werkwijze

In goed overleg met de cliënt, het team en mantelzorgers bekijkt de therapeut hoe muziektherapie kan aansluiten bij de hulpvraag. De muziektherapeut maakt in overleg met de huisarts, specialist ouderengeneeskunde of psycholoog een behandelplan. De therapie wordt regelmatig geëvalueerd en in overleg bijgesteld. Hoe lang de muziektherapie gaat duren is afhankelijk van de aard van het probleem en de vorderingen binnen de therapie.

De muziektherapeut kan naast de behandeling advies geven aan mantelzorgers hoe om te gaan met muzikale middelen in contact met hun naaste. Muziek kan bijvoorbeeld worden toegepast om nachtelijke onrust te verminderen en om zorghandelingen te vergemakkelijken.

Muziektherapie kan ook als combinatietherapie met logopedie, fysiotherapie of geestelijke verzorging worden aangeboden. De cliënt heeft dan de mogelijkheid om deel te nemen aan bijvoorbeeld een afasiekoor, een looptraining, bewegingsgroepen en belevingsconcerten.

‘Ik heb nu nieuwe manieren om contact te maken met mijn moeder’

Vergoeding van muziektherapie

Veel zorginstellingen hebben muziektherapie in het behandelprogramma opgenomen. Dit betekent dat muziektherapie binnen het Zorgzwaartepakket (ZZP) vergoed kan worden. Muziektherapie in de eerste lijn wordt, afhankelijk van de zorgverzekeraar, uit het aanvullende pakket vergoed. Het is ook mogelijk om zelf een muziektherapeut in te schakelen. Er zijn steeds meer vrijgevestigde muziektherapeuten, velen daarvan komen bij cliënten aan huis.



Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie

De NVvMT is de beroepsvereniging van muziektherapeuten in Nederland. NVvMT muziektherapeuten hebben een hbo- of masteropleiding gevolgd om muziek op een verantwoorde wijze in een behandeling toe te passen. De meeste muziektherapeuten zijn opgenomen in het (kwaliteits)register vaktherapie. De NVvMT is aangesloten bij de Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB).

Muziektherapeuten die werkzaam zijn in dit werkveld, hebben zich verenigd in de werkveldgroep Muziektherapeuten Verpleging, Verzorging en Thuiszorg.

NVvMT

Nederlandse Vereniging
voor Muziektherapie

CONTACT

Heeft u vragen? Wilt u meer weten over muziektherapie, of waar u een erkende muziektherapeut in de buurt kunt vinden? Kijk dan op www.muziektherapie.nl.

Nederlandse Vereniging voor Muziektherapie

Fivelingo 253, 3524 BN Utrecht

T 030 - 280 04 32